

بررسی روند بروز عفونتهای بیمارستانی و الگوی مقاومت میکروبی در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی کردستان طی

سالهای ۱۴۰۱-۱۳۹۸

نصرالله ویسی کارشناس بیماریها، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ایران

راحله مصطفایی کارشناس بهداشت عمومی، مرکز بهداشت سنندج، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ایران

فرهاد کریمی کارشناس بهداشت محیط، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، ایران

مقدمه و هدف:

عفونت های بیمارستانی به عنوان یکی مشکلات عمده سلامت موجب افزایش ابتلا، طول مدت بستری و افزایش مرگ ومیر و هزینه های ناشی از طولانی شدن اقامت بیماران و اقدامات تشخیصی و درمانی در بیمارستانها می شود. در سا های اخیر توجه زیادی به نظام مراقبت و گزارش دهی این عفونت ها معطوف شده است. هدف این مطالعه تعیین فراوانی موارد گزارش شده عفونت های بیمارستانی و مقاومت میکروبی در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی کردستان بود .

روش بررسی:

این مطالعه به روش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از بررسی داده های نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی در ۲۰ بیمارستان بالای ۱۰۰ تخت استان کردستان در سالهای ۱۳۹۸ لغایت ۱۴۰۱ انجام شد. کلیه موارد گزارش شده عفونت های بیمارستانی برابر پروتکل کشوری نظام مراقبت شامل کلیه افراد دارای علائم ابتلا به عفونت محدود یا منتشر که در اثر واکنش های بیماری زای مرتبط با خود عامل عفونی یا سموم آن در بیمارستان بستری شده بودند و بیمار حداقل ۴۸ تا ۷۲ ساعت بعد از پذیرش در بیمارستان به آن مبتلا شده بود و همچنین در زمان پذیرش علائم آشکار عفونت مربوطه یا بیماری را به طور نهفتگی نداشته اند مورد بررسی قرار گرفت. آنالیزهای آماری با استفاده از نرم افزار SPSS ورژن ۲۲ انجام شد .

یافته ها: از مجموع ۲۰ بیمارستان تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی کردستان در مجموع ۵۱۹۶۲۴ مورد بستری طی این چهار سال (۱۳۹۸-۱۴۰۱) داشته ایم، از این تعداد ۶۲۷۳ مورد عفونت بیمارستانی با میانگین بروز ۲،۸۸ در ۱۰۰۰ بیمار -روز گزارش شده بود. فراوانی مرگ و میر ۳۴۳ نفر (۷/۷۶٪) از ۴۴۷۶ پرونده بوده است. بیشترین میزان بروز عفونت بیمارستانی در سال ۹۸ با میزان ۳۶،۳ و کمترین میزان مربوط به سال ۹۹ با میزان ۲،۳۷ در هر هزار نفر بستری بود. از کل موارد گزارش شده در طی چهار سال مورد مطالعه بیشترین موارد ۲۷،۲۰ مرتبط با عفونت های ادراری بود. عفونت های جراحی ۲۳،۲۶٪ و عفونت های تنفسی ۲۲،۷۵ درصد و عفونت های مرتبط با خون ۶،۶ درصد در رده های بعدی گزارش عفونتهای بیمارستانی قرارداشتند . در بین پا توژن های مختلف عامل عفونت های بیمارستانی نقش E.coli (۱۸،۳٪)، کلسیلا (۹،۲۴٪)، سودومونا آئروژینوزا (۷،۴۲٪) ، استافیلوکوک اورئوس (۶،۷۱٪) و استافیلوکوک اپیدرمیدیس (۴،۴۹٪) از بقیه پاتوژن ها بیشتر بود. میزان مقاومت E.coli به کاربایم روند افزایشی داشته است بطوریکه در سال ۱۳۹۸ ۶،۶ درصد بوده که در سال ۱۴۰۱ به ۶۲،۹ درصد رسیده است، مقاومت کلسیلا به کاربایم و بتالاکتامازها به ترتیب ۵۰،۱۴ و ۷۲،۵۶ درصد بوده است. مقاومت سودومونا آئروژینوزا در برابر کاربایم ۵۰،۹٪ گزارش شد، مقاومت آسینتو باکتر به فلوکینولونها و کاربایم طی این مدت به ۸۷ درصد رسیده است. بیسترتین میزان عفونت در زنان با ۵۳،۸۳ درصد و بیشترین گروه سنی افراد بال ۶۵ سال با میزان ۳۳،۳۸ درصد و کمترین مقدار کودکان ۱۴-۵ سال ۲،۵۹ درصد را به خود اختصاص داده اند.

نتیجه گیری: یافته های پژوهش نشانگر آن است که گزارش دهی موارد عفونت های بیمارستانی در سال ۱۳۹۹ نسبت به دو سال دیگر کاهش داشته است. یکی از دلایل این موضوع می تواند به پاندمی کرونا و افزایش موارد بستری این بیماران در بیمارستانها باشد. گزارش دهی موارد عفونت های بیمارستانی در کردستان در مدت زمان پاندمی کرونا کاهش پیدا کرده است و در کل نسبت به میانگین کشوری و جهان کم گزارش دهی وجود دارد. الگوی مقاومت میکروبی طی این مدت روند افزایشی و نگران کننده را دنبال می کند.

واژه های کلیدی: عفونت بیمارستانی، مراقبت، بیمارستان های آموزشی، کردستان